
Ajuntament de Mataró

Pla integral per a la infància i les famílies 2006-2010

**Servei de Benestar social
Secció Infància i Família
Novembre 2006**

INDEX

---

1. PRESENTACIÓ	2
2. ANÀLISI DEMOGRÀFICA	5
2.1. Població infantil de 0 a 17 anys	5
2.2. Naixements i fecunditat	8
2.3. La infància immigrada	10
2.4. Les llars familiars	13
3. CANVIS EN LES ESTRUCTURES, CONDICIONS DE VIDA I RELACIONS FAMILIARS	16
4. CANVIS I RISCOS A LA INSTITUCIO ESCOLAR	20
5. CANVIS EN ELS ESTILS DE VIDA I LA IDENTITAT DELS INFANTS I ADOLESCENTS	22
6. LA INFÀNCIA EN SITUACIÓ DE RISC	24
7. PUNTS FORTS i PUNTS FEBLES	25
8. EIXOS i LÍNIES ESTRATÈGIQUES	30
Eix 1. La família	31
Eix 2. L'educació	33
Eix 3. El lleure	34
Eix 4. Protecció	35
Eix 5. La xarxa comunitària	37
Eix 6. La participació	37
9. RECURSOS ECONÒMICS NECESSARIS	38

1. PRESENTACIÓ

ESTRUCTURA DEL DOCUMENT

Aquest document presenta un resum dels principals resultats del procés de diagnosi de la situació de la infància i les seves famílies que s'ha realitzat a la ciutat de Mataró.

Metodològicament la diagnosi s'ha realitzat valorant dues qüestions que es complementen:

A. La **informació descriptiva**, que s'ha centrat especialment en:

- Els resultats de l'anàlisi **sociodemogràfica** de la població menor 0-17 i de les famílies a la ciutat. S'han utilitzat dades del Padró Continu Municipal corresponent al 2005.
- La descripció dels **serveis i recursos** per a població infantil, construïda a partir dels projectes elaborats a nivell de ciutat des de diferents serveis i institucions.

B. **L'anàlisi qualitativa:**

Per a realitzar la diagnosi s'ha aplegat el màxim d'informació possible des de diferents instàncies (sanitat, educació, lleure, serveis socials, esports,...), i s'ha procedit a dimensionar la participació social i ciutadana recollint les necessitats i propostes des de diferents sectors de la ciutadania per a poder contemplar al màxim les diferents visions de la ciutat. Per tant, s'ha triangulat la informació qualitativa obtinguda des de diferents fonts d'informació, tot donant protagonisme al màxim de veus possibles:

- A nivell **institucional** s'han realitzat entrevistes a responsables i tècnics de diferents àrees de la ciutat, i s'ha comptat amb les aportacions dels projectes endegats des de diferents àrees de treball.
- S'han realitzat **entrevistes grupals** a professionals de diferents àmbits de treball, especialment serveis socials, sanitat i educació.
- S'ha entrevistat a responsables d'**entitats** ciutadanes significatives.
- S'han realitzat **grups de discussió** d'infants i joves per a tenir coneixement de les seves percepcions, les seves opinions i demandes a nivell de ciutat.

Tant la informació descriptiva (a nivell sociodemogràfic i de serveis-recursos existents), com la qualitativa conformen **la diagnosi de la situació actual** en referència a la població infantil i adolescent de la ciutat de Mataró. Aquesta ha contribuït a construir i formular els principals grans eixos estratègics que se'n deriven i algunes línies d'actuació possibles.

A continuació es fa l'**agraïment** a totes les persones que han col·laborat i han fet aportacions per a l'elaboració d'aquest pla.

Persones que han col·laborat per ordre alfabètic:

Ivan Abrenajar. Alumne del CEIP Germanes Bertomeu
Roser Albert Canal. Servei de Benestar Social, educadora social. Coordinadora Centre Obert
Jordi Arderiu. Serveis d'estudis i Planificació de l'Ajuntament de Mataró
Sonia Baena Barba. Servei de Benestar Social, educadora social, Equip d'infància i joves
Pedro Bailón Díaz. Alumne Salesians secundària.
Marta Ballester Reis. Infermera CAP Mataró (Centre)
Beth Bertran. EAIA Mataró
Beatriz Burguera. Alumne Salesians secundària.
Marc Calle Jiménez. Alumne Salesians secundària.
Desirée Camacho. Alumne IES Miquel Biada
Elena Carrasco. Tècnica Regidoria d'Igualtat i Solidaritat de Mataró
Ignasi Coca. Alumne Santa Anna secundària
Adrià Cruella. Alumne Salesians primària.
Miquel Díaz. Tècnic del Patronat d'Esports de Mataró
Hajar Ech-Haouy. Alumna del CEIP Germanes Bertomeu
Cristina Escoda Casas. Servei de Benestar Social, educadora social, l'Equip d'infància i joves
Mario Farran. EAIA Mataró
Jordi Font. Professor del CE Salesians Mataró
Oriol Josep Garcia. Alumne Santa Anna secundària
Anna García Camiña. Alumne IES Miquel Biada
Esteban García Ruiz. Alumne IES Miquel Biada
Carlos Gómez. Alumne Salesians primària.
Soukaina el Gallous. Alumna del CEIP Germanes Bertomeu
Ramon Gros. EAIA Mataró
Alex Hernando Cano. Alumne del CEIP Germanes Bertomeu
Javier del Hoyo Pérez. Alumne IES Miquel Biada
Ignacio Manuel Ibarra Pérez. Alumne IES Miquel Biada
Isabel Iribarren Acedo. Servei de Benestar social, treballadora social de primeres acollides.
Celia Jiménez. Alumna Salesians primària
Cristina Jonsson. Alumna Santa Anna secundària
Quim Julià. Alumne Santa Anna secundària
Indira Julian. Alumna del CEIP Germanes Bertomeu
Fátima el Kenfoui. Alumne IES Miquel Biada
Clara Leitón Abajo. Alumne Salesians secundària.
Laura López. Alumna Santa Anna secundària
Pilar López Sánchez. Servei de Benestar Social, educadora social, Equip d'infància i joves.
Lucia Irzo Asensio. Servei de Benestar social, treballadora social, Equip d'Infància i joves.
Pepa Llovet. Tècnica de l'IME (secundària)
Sandra Manyé. Professora Escola Santa Anna
Víctor Martín Ratia. Alumne Salesians secundària.
Berta Martínez. Alumna Santa Anna secundària
Assumpció Massaguer Ferrer. Cap Servei de Joventut i Dona
Edel Molina. Alumne del CEIP Germanes Bertomeu
David Moran. Alumne del CEIP Germanes Bertomeu
Anna Moreso. Servei de Benestar Social, treballadora social, Equip d'infància i joves.
Emili Muñoz. Director de l'IME de Mataró

Natàlia De Moya Valenzuela. Alumne Salesians secundària.
Assumpció Muñoz. Cap Servei de Benestar Social
Carlos Navalón. Alumne Santa Anna secundària
Joan Noé. Tècnic de l'IME (Primària)
Arnau Novo. Alumne Salesians primària.
Sonia Olivas Urrutia. Benestar Social, Educadora del servei materno-infantil
Josep Oliver. Benestar Social ,Trellador social
Daniel Pallares Ribas. Alumne del CEIP Germanes Bertomeu
Judith Pardo. Alumna Santa Anna secundària
Mireia Pascual. Alumna Salesians primària.
Abel Pavón García. Alumne Salesians secundària.
Clara Peña. Alumna Santa Anna secundària
Yaiza Perera Romero. Alumne Salesians secundària.
Lidia Pèrez Sànchez. Tècnica de Joventut
Rubén Pérez Tito. Alumne IES Miquel Biada
Xavier Posada. Serveis d'estudis i Planificació de l'Ajuntament de Mataró.
Fàtima Prats. Coordinadora pedagògica de l'IES Miquel Biada
Carla Raya. Alumne Alumna Salesians primària.
Maria Rosa Puig. Infermera del Consorci
Paco Ramírez. Alumne Salesians primària.
Àlex Roca. Alumne Salesians primària.
Lola Ruiz Lombardo. Servei de Benestar Social, cap d'infància i família
Alejandra Ruiz Velásquez. Alumne IES Miquel Biada
Maria José Ruiz-Falcó. EAIA Mataró
Teresa Saborido. Tècnica del Patronat d'Esports
Mercè Samsó. Servei de Benestar Social, treballadora familiar, Equip d'infància i família
Andrea Sànchez. Alumna Salesians primària.
Abel Seguer Garro. Alumne Salesians secundària.
Mª Eugenia Serra. Tècnica de Salut de l'Ajuntament de Mataró
Virgínia Serra. Directora del CEIP Germans Bartomeu.
Neus Serra i Rodriguez. Servei de Benestar Social, treballadora Social de primeres acollides..
Víctor Soto. Alumne Salesians primària.
Lluís Tarragona Ysamat. Servei de Benestar Social, psicòleg.
Alba Tenés Vilà. Alumne IES Miquel Biada
Guillem Terra. Alumne Santa Anna secundària
Salvador Triadó Aymerich. Servei de Benestar Social, educador social, Equip d'infància i joves
Encarna Vivas. Infermera del Consorci
Rami Vives. EAIA Mataró
Laila Yarti. Alumna del CEIP Germanes Bertomeu
Xoni Yuste. Tècnica de l'IME (Escola Bressol)

2. ANÀLISI DEMOGRÀFICA

2.1. LA POBLACIÓ INFANTIL (0-17) A MATARÓ

Mataró ha experimentat un increment important en el ritme de creixement durant aquest primer lustre del S. XXI, en bona part mercès als fluxos migratoris (en la seva gran majoria població jove en plena edat productiva i reproductiva) i a l'eixamplament del seu teixit urbà, que ha implicat també moviments interns de població entre barris.

En la actualitat la ciutat compta amb 116.764 habitants, dels quals 20.758 són infants i adolescents entre 0 i 17 anys d'edat. Aquesta població infantil i adolescent representa el 17,78 % de la població total, percentatge que està per sobre de la mitjana catalana (16,9% segons el darrer Cens de 2001). A la taula 1 podem veure que el major nombre d'infants es concentra en els grups de 0-2 anys i de 12-17.

Aquesta població infantil i juvenil presenta algunes diferències de distribució en els diferents barris, que comentem més endavant.

TAULA 1. Població de 0-17 anys (any per any). 1 de gener de 2005

Població de 0-17 anys (any per any). 1 de gener de 2005			
Anys	Homes	Dones	Total
0	723	728	1.451
1	695	606	1.301
2	633	593	1.226
3	625	597	1.222
4	628	602	1.230
5	622	509	1.131
6	557	519	1.076
7	559	500	1.059
8	513	524	1.037
9	519	490	1.009
10	530	480	1.010
11	568	491	1.059
12	564	523	1.087
13	572	472	1.044
14	605	558	1.163
15	589	579	1.168
16	641	620	1.261
17	610	614	1.224
Trams edat	Homes	Dones	Total
0-3 anys	2.051	1.927	3.978
3-5 anys	1.875	1.708	3.583
6-11 anys	3.246	3.004	6.250
12-17 anys	3.581	3.366	6.947
Total	10.753	10.005	20.758

Font: Servei d'Estudis i Planificació de l'Ajuntament de Mataró a partir de les dades del Padró Continu a 1 de gener de 2005

En el període 2000-2004 Mataró ha guanyat 11.078 habitants. Si fem una anàlisi per barris, les dades de l'estudi de la població de Mataró del gener de 2005 ens mostren una distribució poblacional per barris força desigual. Els barris que concentren el major nombre de població general en nombres absoluts són Cerdanyola i Eixample: entre ambdós gairebé apleguen la meitat de la població de la ciutat (amb més de 27.000 persones cadascun), seguits, a distància, per Rocafonda amb 10.600 persones. En canvi, les menors xifres poblacionals es troben al Centre i La Llàntia, que tenen poc més de 3.600 persones. Molins-Torner i Pla d'en Boet no arriben a duplicar-los.

Els barris que més han crescut durant el període 2000-2005 en xifres absolutes han estat Cirera amb 3.150 habitants; l'Eixample amb 2.864; Cerdanyola amb 1.803 i Palau-Escorxador amb 1.255; per contra, tenen menys població que fa cinc anys el Pla d'en Boet i Molins-

Torner amb reduccions de 228 i 88 habitants respectivament. En termes percentuals els barris que més han crescut el darrer any han estat Cirera, Palau-Escorxador, i l'Eixample, amb increments del 5,94%, 3,15% i 2,84% respectivament; mentre que Vista Alegre i Pla d'en Boet han tingut variacions negatives del 0,7% i el 0,3%.

La **distribució de la població menor als diferents barris**, segueix a grans trets aquesta pauta distributiva, encara que presenta algunes diferències, com es pot veure a la Taula 2.

TAULA 2. Població 0-17 anys per sexe, **per barris**. Pes sobre la població menor de la ciutat, sobre la població total dels barris i sobre la població total de la ciutat. Gener 2005.

Barri	Homes	Dones	Total	% Respecte població menor de la ciutat	% Respecte població total del barri	% Respecte població total de la ciutat
Centre	300	270	570	2,75	15,72	0,49
Eixample	2324	2212	4536	21,85	16,68	3,88
Palau-Escorxador	614	588	1202	5,79	18,46	1,03
Rocafonda	953	951	1904	9,17	17,81	1,63
Vista-Alegre	800	725	1525	7,35	22,22	1,31
Molins-Torner	518	451	969	4,67	16,44	0,83
Cirera	822	731	1553	7,48	17,47	1,33
La Llàntia	394	373	767	3,69	20,23	0,66
Cerdanyola	2879	2653	5532	26,65	18,73	4,74
Peramàs	644	615	1259	6,07	15,34	1,08
Pla d'en Boet	505	436	941	4,53	16,91	0,81
Total	10753	10005	20758	100,00	17,78	17,78

Elaboració pròpia a partir de les dades del padró continu a 1 de gener de 2005.

Els barris de Cerdanyola i Eixample apleguen pràcticament la meitat de la població menor de 18 anys (48,5%). Tanmateix, els barris amb una major proporció de població menor en referència a la seva població total són Vista-Alegre (amb 22'22% de població infantil respecte el seu total), que té la mitjana d'edat més jove de la ciutat, amb 35,16 anys) i La Llàntia (amb 20,23 % d'infants i una mitjana d'edat de 35,95 anys), seguits de Cerdanyola i Palau-Escorxador, el que indica que tots aquests són els barris amb la població més jove.

En sentit contrari, Peramàs i Centre, estan significativament per sota de la mitjana de la ciutat pel que fa a la proporció de població infantil i juvenil, i són també els que mostren una mitjana d'edat més elevada (42,32 i 42,07 anys respectivament).

TAULA 3. **Mitjana d'edat** per barris. Gener 2005

	Homes	Dones	Total
Centre	40,47	43,56	42,07
Eixample	39,62	43,34	41,56
Palau-Escorxador	36,47	39,34	37,80
Rocafonda	37,39	40,43	38,86
Vista Alegre	34,74	35,57	35,16
Molins-Torner	38,85	41,93	40,42
Cirera	35,94	38,42	37,16
La Llàntia	35,23	36,69	35,95
Cerdanyola	36,50	39,06	37,75
Peramàs	40,38	44,15	42,32
Pla d'en Boet	37,05	40,85	38,93
MATARÓ	37,61	40,66	39,13

Font: Estudi de la Població. Mataró, 1 de gener de 2005.

Aquestes dades reflecteixen unes dinàmiques demogràfiques internes relatives, per una banda, a la reconfiguració d'alguns barris que s'eixamplen (responent a una remodelació urbanística) amb l'establiment de parelles en edat reproductiva i famílies joves (cas molt significatiu de Vista Alegre, i també La Llàntia); i per l'altra, al creixement d'un contingent migratori conformat també per població força jove en edat de tenir criatures (cas de Cerdanyola i Palau-Escorxador).

En resum, els barris amb major nombre de població infantil i juvenil en xifres absolutes difereixen dels barris amb la població més rejuvenida i on els infants suposen una proporció més elevada de la població. Així doncs, els barris en els que es detecta una dinàmica d'increment de població infantil i jove i on pot ser fora prioritària la planificació d'actuacions i serveis en població dependent menor són Vista-Alegre i La Llàntia.

A la Taula 4 s'ha descarregat el contingent d'infants i adolescents 0-17 per grups d'edat, distingint el pes de cada grup en el total poblacional a cada barri. Per tal d'interpretar tendències en referència a la població menor, hem confeccionat els grups d'edat en funció de les etapes escolars, amb més significativitat i representativitat que els clàssics grups quinquennals.

Així, veiem com els percentatges més elevats al grup 0-2 anys es troben a Cirera i la Llàntia, seguits de Cerdanyola i Palau-Escorxador, el que reafirma la necessitat de reforçar la dotació de serveis a la petita infància en aquestes zones en procés de rejuveniment. Els adolescents es troben més representats a Peramàs, Pla d'en Boet i Molins Torner.

TAULA 4. Població 0-17 per grups d'edat, i barris. 1 de gener de 2005.

Barris	0-2 anys	% s/ pobl 0-17 al barri	3-5 anys	% s/ pobl 0-17 al barri	6-11 anys	% s/ pobl 0-17 al barri	12-17 anys	% s/ pobl 0-17 al barri	Total
Centre	108	18,95	101	17,72	187	32,81	174	30,53	570
Eixample	845	18,63	735	16,20	1.416	31,22	1.540	33,95	4.536
Palau-Escorxador	233	19,38	224	18,64	364	30,28	381	31,70	1.202
Rocafonda	361	18,96	325	17,07	555	29,15	663	34,82	1.904
Vista Alegre	262	17,18	357	23,41	456	29,90	450	29,51	1.525
Molins-Torner	163	16,82	168	17,34	287	29,62	351	36,22	969
Cirera	438	28,20	288	18,54	420	27,04	407	26,21	1.553
La Llàntia	163	21,25	129	16,82	248	32,33	227	29,60	767
Cerdanyola	1.072	19,38	889	16,07	1.680	30,37	1.891	34,18	5.532
Peramàs	176	13,98	205	16,28	383	30,42	495	39,32	1.259
Pla d'en Boet	157	16,68	162	17,22	254	26,99	368	39,11	941
Total	3.978	19,16	3.583	17,26	6.250	30,11	6.947	33,47	20.758

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Servei d'Estudis i Planificació.

Pel que fa a l'**índex de dependència juvenil**, la població menor representa el 20,65% del total de Mataró. Si examinem l'índex desagregat per barris, tornen a emergir les tendències apuntades en els paràgrafs anteriors, com es desprèn de la Taula 5: els índexs més elevats corresponen Vista Alegre i La Llàntia, i els més baixos a Peramàs i Pla d'en Boet.

TAULA 5. Índex de dependència juvenil per barris. 1 de gener 2005.

Barri	Total
Centre	19,75
Eixample	20,29
Palau-Escorxador	21,69
Rocafonda	20,55
Vista Alegre	24,97
Molins-Torner	18,80
Cirera	20,70
La Llàntia	23,49
Cerdanyola	21,23
Peramàs	17,51
Pla d'en Boet	17,71
Mataró	20,65

Font: Servei d'Estudis i Planificació a partir de dades del Padró Continu. Gener 2005.

2.2. NAIXEMENTS I FECUNDITAT

Tres dels indicadors claus a tenir en compte per analitzar les fluctuacions en la població infantil corresponen al **nombre de naixements**, l'**indicador conjuntural de fecunditat** i la **taxa bruta de natalitat**.

En relació als naixements, a la ciutat de Mataró s'observa una tendència ascendent, a l'igual que a tota Catalunya des de l'any 2000, en que van néixer 1.114 infants. Les darreres dades disponibles registren un total de 1.445 naixements durant l'any 2004.

TAULA 6. **Naixements** a Mataró per barris. Període 2000-2004.

	Centre	Eixample	Palau- Escorxador	Rocafonda	Vista Alegre	Molins Torner	Cirera	La Llàntia	Cerdanyola	Peramàs	Pla d'en Boet	Mataró
2000	35	200	65	109	130	44	62	42	322	53	52	1.114
2001	31	213	70	100	115	60	69	33	316	61	50	1.118
2002	35	241	65	111	113	56	94	39	304	53	59	1.170
2003	36	263	72	110	95	49	130	52	388	50	42	1.287
2004	43	308	93	127	74	44	176	66	394	64	56	1.445
Total 2000-2004	180	1.225	365	557	527	253	531	232	1.724	281	259	6.134

Font: Estudi de la Població de Mataró. 1 de gener de 2005.

D'altra banda, l'edat mitjana de les mares se situa en 31,02 anys, seguint Mataró una tendència similar al conjunt de la societat catalana (30,9 l'any 2002), que ha anat posposant cada vegada més l'edat de tenir fills. A la taula següent podem veure com el grup de dones amb una edat entre 30 i 34 anys tenen les taxes de fecunditat més elevades.

TAULA 7. Taxes específiques de **fecunditat** 2000-2004.

	Naixements	Dones	Taxes
15-19	27,6	3.301	8,36
20-24	140	4.285	32,68
25-29	393,6	4.962	79,32
30-34	481,2	4.634	103,84
35-39	193,2	4.390	44,01
40-44	31	4.053	7,65
45-49	2,8	3.633	0,77

ISF(2000-2004): 1,38

* La mitjana de naixements s'ha calculat a partir dels registrats a la pàgina web de l'Idescat entre el 2000 i el 2004.

** La mitjana de dones s'ha calculat a partir de les registrades en els Estudis de població (2000-2004).

*** Conseqüentment el càlcul de l'ISF, amb l'objecte de controlar la seva variabilitat anual, s'ha calculat a partir de les taxes específiques del període 2000-2004.

Font: Servei d'Estudis i Planificació a partir de dades del Padró Continu. Gener 2005.

TAULA 8. Taxa bruta de natalitat a Mataró per barris. Període 2000-2004.

	Centre	Eixample	Palau-Escorxador	Rocafonda	Vista Alegre	Molins-Torner	Cirera	La Llàntia	Cerdanyola	Peramàs	Pla d'en Boet	MATARÓ
Taxa 2000	10,83	8,16	12,11	10,75	19,72	7,33	10,39	14,00	11,50	6,55	9,01	10,44
Taxa 2001	9,21	8,56	12,52	9,87	16,93	9,96	10,75	10,34	11,12	7,59	8,74	10,30
Taxa 2002	10,07	9,46	11,05	10,66	16,38	9,28	13,48	11,49	10,60	6,57	10,40	10,56
Taxa 2003	10,15	10,08	11,64	10,55	13,72	8,20	16,57	14,40	13,39	6,14	7,47	11,35
Taxa 2004	12,00	11,49	14,50	11,97	10,74	7,47	20,38	17,54	13,43	7,84	10,04	12,49
Taxa 2000 - 2004	10,43	9,57	12,40	10,79	15,52	8,46	14,76	13,70	12,02	6,93	9,13	11,05

Font: Servei d'Estudis i Planificació a partir de dades del Padró Continu. Gener 2005.

Les taxes brutes de naixements per barris més elevades per l'any 2004 són les de Cirera (20,38 per mil), la Llàntia (17,54), Palau-Escorxador (14,50) i Cerdanyola (13,43); mentre que les més baixes corresponen a Molins-Torner (7,47) i Peramàs (7,84). Ara bé, si prenem com a referència el període 2000-2004, el rànquing varia lleugerament ja que Vista Alegre passa a ocupar el primer lloc, per bé que els seus registres hagin caigut ininterrompudament des del 2000.

TAULA 9. Nnaixements per edat i nacionalitat de la mare (2004)

	Espanya	Marròc	Xina	Gàmbia	Senegal	Argentina	Equador	Mali	Colòmbia	Itàlia	Uruguai
15-19	1	3	0	2	3	0	0	0	0	0	0
20-24	24	31	1	5	5	1	0	2	0	0	0
25-29	160	27	6	4	9	0	0	2	1	1	1
30-34	327	34	4	5	2	0	1	3	0	1	0
35-39	173	15	2	4	3	1	0	1	1	0	1
40-44	22	5	0	0	0	0	0	0	0	0	1
45-49	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	711	115	13	20	22	2	1	8	2	2	3
Total naixements registrats	1142	157	33	28	29	3	5	8	5	4	5
% detectats	62,3	73,2	39,4	71,4	75,9	66,7	20,0	100	40	50	60

Font: elaboració pròpia a partir de dades del padró continu a 1 de gener de 2005

* Els naixements en els quals s'ha pogut saber l'edat de la mare a través del padró continu són aquells en què la relació principal del menor és filla i la de la persona adulta és persona principal o esposa; altres possibles combinacions entre mare i fill que es puguin donar dins d'un nucli familiar no han estat analitzades, fet que explica la diferència entre el nombre de naixements registrats el 2004 i els detectats emprant aquesta metodologia.

Font: Servei d'Estudis i Planificació a partir de dades del Padró Continu gener 2005.

La població estrangera representa el 20,97% del total dels naixements del 2004.

A la Taula 9, s'observa com el major nombre de naixements corresponen a mares de nacionalitat marroquina, gambiana i senegalesa, que tenen els seus fills a edats més joves que les mares de nacionalitat espanyola.

2.3. LA INFÀNCIA IMMIGRADA

Des de finals dels anys noranta l'augment accelerat de la població estrangera immigrada ha estat un fet en molts municipis de Catalunya i Mataró és un d'ells. A 1 de gener de 2005 la població de nacionalitat estrangera resident a Mataró és de 14.575 habitants i representa el 12,48% de la població total. Només durant l'any 2005 la població estrangera ha tingut un increment del 17,91% (Estudi de la Població de Mataró, 2005).

La majoria d'aquesta població és jove -pràcticament el 20% té menys de 15 anys- i els majors de 65 anys no en representen més que l'1,50% .

Taula 10. Població estrangera total per nacionalitat. 1 de gener de 2005

Nacionalitat	Homes	Dones	Total	%s estrangers	%s total
Espanya	49.932	52.257	102.189	**	87,52
Marroc	3.717	2.463	6.180	42,40	5,29
Argèlia	58	31	89	0,61	0,08
Total Magreb	3.775	2.494	6.269	43,01	5,37
Gàmbia	770	304	1.074	7,37	0,92
Senegal	632	156	788	5,41	0,67
Malí	447	53	500	3,43	0,43
Guinea-Bissau	60	27	87	0,60	0,07
Guinea	151	31	182	1,25	0,16
Total Àfrica					
Subsahariana	2.060	571	2.631	18,05	2,25
Argentina	294	303	597	4,10	0,51
Equador	235	304	539	3,70	0,46
Colòmbia	199	263	462	3,17	0,40
Uruguai	145	173	318	2,18	0,27
Bolívia	111	159	270	1,85	0,23
República Dominicana	74	139	213	1,46	0,18
Veneçuela	55	55	110	0,75	0,09
Xile	50	47	97	0,67	0,08
Cuba	39	47	86	0,59	0,07
Perú	36	63	99	0,68	0,08
Brasil	18	52	70	0,48	0,06
Total Llatinoamèrica	1.256	1.605	2.861	19,63	2,45
Itàlia	238	151	389	2,67	0,33
França	70	61	131	0,90	0,11
Regne Unit	51	37	88	0,60	0,08
Alemanya	38	32	70	0,48	0,06
Total UE	397	281	678	4,65	0,58
Romania	91	72	163	1,12	0,14
Rússia	21	40	61	0,42	0,05
Total Europa Est	112	112	224	1,54	0,19
Xina	641	585	1.226	8,41	1,05
Resta	346	340	686	4,71	0,59
Total Nacionalitat Estrangera	8.587	5.988	14.575	100	12,48
Total	58.519	58.245	116.764	**	100

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Servei d'Estudis i Planificació.

El 43% de la població estrangera és del Magrib i dintre d'aquest grup la majoria del Marroc. En segon lloc, i com a novetat, se situen els residents que provenen de països de Llatinoamèrica i que suposen el 19,6% del total de la població estrangera; les nacionalitats més representades són Argentina (als quals podria afegir-se una part important dels residents amb nacionalitat italiana), Equador, Colòmbia, Uruguai i Bolívia. En tercer lloc, els països de l'Àfrica subsahariana tenen un pes d'un 18%, destacant dins d'aquest grup els nacionals de Gàmbia, Senegal i Malí. Per últim tindríem els ciutadans de la República Popular de la Xina, que representen el 8,4% de la població estrangera.

L'anàlisi de la distribució per sexes ens dóna com a resultat una població fortament masculinitzada en els casos de la població vinguda del Magrib i de l'Àfrica subsahariana. Aquesta tendència segurament s'explica perquè les oportunitats laborals a la ciutat afavoreixen un assentament prioritari dels homes, arribant les dones posteriorment per reagrupament familiar.

En el cas dels països llatinoamericans (i especialment Equador, Colòmbia i República Dominicana), però, el sentit del pes per sexes és justament el contrari, afavorint la presència de dones, fet també interpretable en termes d'oportunitats de feina, en aquest cas, el servei domèstic i d'atenció a persones dependents (ancians, criatures).

A la ciutat de Mataró hi viuen 3.426 nois i noies de nacionalitat estrangera, que representen el **16,5%** de tota la població d'aquesta edat (17.332)

Taula 11. Població estrangera 0-17 per sexe i nacionalitat. 1 de gener de 2005

Nacionalitat	Homes	Dones	Total	%/s estrangers	%/s total
Espanya	8.954	8.378	17.332	**	83,50
Marroc	903	833	1.736	50,67	8,36
Argèlia	17	8	25	0,73	0,12
Total Magreb	920	841	1.761	51,40	8,48
Gàmbia	204	141	345	10,07	1,66
Senegal	83	59	142	4,14	0,68
Malí	23	23	46	1,34	0,22
Guinea-Bissau	8	12	20	0,58	0,10
Guinea	10	15	25	0,73	0,12
Total Àfrica Subsahariana	328	250	578	16,87	2,78
Argentina	68	59	127	3,71	0,61
Equador	74	61	135	3,94	0,65
Colòmbia	51	46	97	2,83	0,47
Uruguai	27	29	56	1,63	0,27
Paraguai	6	8	14	0,41	0,07
Bolívia	15	38	53	1,55	0,26
República Dominicana	22	30	52	1,52	0,25
Veneçuela	10	10	20	0,58	0,10
Xile	7	13	20	0,58	0,10
Perú	4	9	13	0,38	0,06
Brasil	5	4	9	0,26	0,04
Total Llatinoamèrica	289	307	596	17,40	2,87
Itàlia	35	31	66	1,93	0,32
França	7	9	16	0,47	0,08
Regne Unit	9	3	12	0,35	0,06
Total UE	51	43	94	2,74	0,45
Romania	7	12	19	0,55	0,09
Rússia	5	12	17	0,50	0,08
Ucraïna	4	5	9	0,26	0,04
Total Europa Est	16	29	45	1,31	0,22
Xina	134	105	239	6,98	1,15
Resta	61	52	113	3,30	0,54
Total Nacionalitat Estrangera	1.799	1.627	3.426	100	16,50
Total	10.753	10.005	20.758	**	100

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Servei d'Estudis i Planificació.

D'aquests, el **50,67%** son del Marroc, és a dir, una mica més de la meitat. Un 17,40% són d'origen llatinoamericà, un 16'87% provenen de l'Àfrica subsahariana i els infants de nacionalitat xinesa suposen ja gairebé el 7%.

És important assenyalar que la majoria dels infants de les nacionalitats majoritàries a la ciutat són ja nascuts a Catalunya.

Una dada interessant, que haurà de ser tinguda en compte en el moment de la planificació de serveis, és el major pes en les edats 0-2 dels infants de nacionalitat estrangera (23,26%).

TAULA 12. Població 0-17 de **nacionalitat** espanyola i de nacionalitat estrangera per grups d'edat. 1 de gener 2005.

	Nacionalitat Espanyola	% s/grup edat	% s/ nacion.	Nacionalitat Estrangera	% s/grup edat	% s/ nacion.	Total
0-2 anys	3.181	79,96	18,35	797	20,04	23,26	3.978
3-5 anys	2.985	83,31	17,22	598	16,69	17,45	3.583
6-11 anys	5.209	83,34	30,05	1.041	16,66	30,39	6.250
12-17 anys	5.957	85,75	34,37	990	14,25	28,90	6.947
Total	17.332	83,50	100	3.426	16,50	100	20.758

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Servei d'Estudis i Planificació.

En relació a la distribució per barris, podem veure que Cerdanyola aplega el contingent més important de població menor: 1.215 infants. Segueixen a continuació Rocafonda i Palau-Escorxador, que junts apleguen 1.189 infants, en la seva majoria procedents de famílies marroquines i de l'Àfrica subsahariana, com en el cas de Cerdanyola. Per tant, aquests tres barris acullen el 70,2% del total poblacional de nacionalitat estrangera. A l'Eixample, el quart barri en el rànquing, trobem una representació més destacada dels infants de nacionalitat llatinoamericana, que en qualsevol cas també es troben repartits als tres barris de més immigració.

TAULA 13. Població 0-17 de **nacionalitat** estrangera per grups d'edat i barris. Gener 2005.

Barris	0-2 anys	%/s. Total barri	3-5 anys	%/s. Total barri	6-11 anys	%/s. Total barri	12-17 anys	%/s. Total barri	Total
Centre	12	23,53	7	13,73	12	23,53	20	39,22	51
Eixample	77	18,87	72	17,65	126	30,88	133	32,60	408
Palau-Escorxador	114	22,01	103	19,88	156	30,12	145	27,99	518
Rocafonda	157	23,40	130	19,37	193	28,76	191	28,46	671
Vista Alegre	2	7,41	4	14,81	11	40,74	10	37,04	27
Molins-Torner	20	24,39	14	17,07	26	31,71	22	26,83	82
Cirera	26	21,49	21	17,36	36	29,75	38	31,40	121
La Llàntia	12	23,08	8	15,38	17	32,69	15	28,85	52
Cerdanyola	322	26,50	191	15,72	378	31,11	324	26,67	1.215
Peramàs	23	20,72	21	18,92	31	27,93	36	32,43	111
Pla d'en Boet	32	18,82	27	15,88	55	32,35	56	32,94	170
Total	797	23,26	598	17,45	1.041	30,39	990	28,90	3.426

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Servei d'Estudis i Planificació.

2.4. LES LLARS on viu la població infantil (0-17)

Dins l'Estudi de la Població de Mataró es recull un seguit d'informació sobre les llars a la ciutat que pot ser d'utilitat per tal de contextualitzar les dades relatives a les llars on viu la població 0-17: sembla que durant aquest últim any s'ha mantingut la tendència de creació de noves llars; així, a 1 de gener de 2005 es computen 41.952 llars, 1.056 més que l'any anterior. D'aquest total, 5.231 corresponen a llars on viuen infants i adolescents. A la Taula 14 s'ha elaborat la distribució d'aquestes llars per grups d'edat i barris.

TAULA 14. Nombre de llars amb població 0-17 per grups d'edat i barris. gener 2005.

Barris	0-2 anys	%/s total barri	3-5 anys	%/s total barri	6-11 anys	%/s total barri	12-17 anys	%/s total barri	Total
Centre	30	20,41	27	18,37	47	31,97	43	29,25	147
Eixample	232	19,66	186	15,76	364	30,85	398	33,73	1.180
Palau-Escorxador	55	20,07	50	18,25	81	29,56	88	32,12	274
Rocafonda	86	19,20	75	16,74	130	29,02	157	35,04	448
Vista Alegre	74	18,32	99	24,50	117	28,96	114	28,22	404
Molins-Torner	44	17,60	44	17,60	72	28,80	90	36,00	250
Cirera	127	30,24	79	18,81	107	25,48	107	25,48	420
La Llàntia	47	23,38	34	16,92	64	31,84	56	27,86	201
Cerdanyola	268	19,79	218	16,10	404	29,84	464	34,27	1.354
Peramàs	49	14,67	55	16,47	100	29,94	130	38,92	334
Pla d'en Boet	38	17,35	38	17,35	56	25,57	87	39,73	219
Total	1.050	20,07	905	17,30	1.542	29,48	1.734	33,15	5.231

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Servei d'Estudis i Planificació.

L'anàlisi d'aquesta taula ens mostra com la composició interna per grups d'edats de les llars als diferents barris és força desigual des d'un punt de vista comparatiu. Els barris amb més proporció de llars amb petita infància 0-2 anys són Cirera (30%) i a llarga distància La Llàntia (23,38%). Aquestes dades denoten la presència de noves famílies que han tingut criatures recentment. Les proporcions més baixes en aquest grup d'edat es troben a Peramàs, Pla d'en Boet, i Molins-Torner. En el grup d'edat 3-5 anys, Vista Alegre i Cirera (enclaus de creixement urbanístic i assentament de noves llars familiars, com s'ha assenyalat anteriorment) ocupen els primers llocs del rànquing, amb el 24,5% i el 18,81% de llars amb infants en aquesta franja. Peramàs i Pla d'en Boet són els dos barris amb major percentatge de llars amb població pre-adolescent i adolescent.

Paral·lelament al procés de creació de noves llars que esmentàvem, es dona la reducció constant de la grandària mitjana de les llars. A inicis de 2005 aquesta és de 2,78 membres. En consonància amb això, les llars d'un i dos membres s'han incrementat; mentre que les de tres, quatre i cinc membres han reduït el seu pes.

La distribució per barris de la dimensió de les llars està relacionada amb el procés d'envelliment, els canvis en les relacions de convivència i de parella i les pautes d'assentament de la població estrangera (Estudi de la Població, 2005). Tal i com s'especifica a l'Estudi de Població (2005: 22):

“ La combinació d'aquests factors és el que ajuda a comprendre per què més del 30% de les llars del Centre són unipersonals; que més d'una quarta part de les llars de tots el barris, amb l'excepció de Vista Alegre, siguin de 2 membres; i explica la presència, sembla que cada cop més visible, de llars de 6 membres i més en aquells barris on la població estrangera és més present. Així, a Palau-Escorxador representen el 7,56%, a Rocafonda el 6,15%, a Pla d'en Boet el 6,12% i a Cerdanyola 5,02%, mentre que a tota la resta amb prou feines superen el 2%. “

TAULA 15. **Llars** distribuïdes segons dimensió per barris. % Per barris. Gener 2005-

	1	2	3	4	5	6	7	8	8+	Total
Centre	31,47	29,66	16,21	15,27	5,18	1,08	0,34	0,27	0,54	100
Eixample	25,06	30,19	20,40	16,99	4,89	1,30	0,54	0,26	0,38	100
Palau-Escorxador	22,78	26,29	21,12	16,61	5,63	2,97	1,49	0,99	2,12	100
Rocafonda	19,45	28,26	22,63	17,76	5,74	2,29	1,58	0,76	1,52	100
Vista Alegre	11,28	22,25	27,44	30,35	6,36	1,34	0,67	0,09	0,22	100
Molins-Torner	17,45	30,88	23,02	21,48	4,49	1,45	0,61	0,28	0,33	100
Cirera	19,57	32,18	24,20	18,00	4,09	0,92	0,47	0,18	0,39	100
La Llàntia	14,78	28,13	26,99	22,59	4,62	1,59	0,45	0,30	0,53	100
Cerdanyola	17,38	27,52	23,97	20,69	5,42	2,28	1,20	0,54	1,00	100
Peramàs	20,17	29,76	22,22	21,52	3,84	1,28	0,54	0,20	0,47	100
Pla d'en Boet	17,83	27,18	22,50	19,82	6,55	3,06	1,13	0,54	1,40	100
MATARÓ	20,27	28,69	22,59	19,51	5,12	1,77	0,86	0,41	0,77	100

Font: Estudi de la Població. Mataró, 1 de gener de 2005.

En prendre la població 0-17 que viu en llars familiars, reflectida a la taula 16, s'observa com es reproduïxen les tendències d'un major pes dels infants i adolescents que viuen a llars de 6 i més membres en els barris de més densitat poblacional procedent de la immigració: a Palau Escorxador arriba fins al 30%, i Pla d'en Boet (27,52%), Rocafonda (26,37%), i Cerdanyola (20,28%) superen àmpliament el pes d'aquesta categoria pel conjunt de la població infantil i juvenil de Mataró (15,83%), que és la més polaritzada a nivell territorial (els percentatges per barris com Vista Alegre i Cirera són molt baixos). En canvi, els barris on els infants i adolescents viuen en llars més petites (1-3 membres) amb major freqüència són Cirera (34,58%) i La Llàntia (30,51%). Les llars amb població 0-17 de dimensions intermitges (4-5 membres) es troben més representades a Vista Alegre (69,05%), Centre (64,74%) i Peramàs (64,5%).

TAULA 16. **Població 0-17 segons dimensió de la llar**, per barris. Gener 2005.

Barris	1-3 membres	% s/total barri	4-5 membres	% s/total barri	6 i més membres	% s/total barri	Total
Centre	146	25,61	369	64,74	55	9,65	570
Eixample	1.211	26,70	2.853	62,90	472	10,41	4.536
Palau-Escorxador	241	20,05	581	48,34	380	31,61	1.202
Rocafonda	441	23,16	961	50,47	502	26,37	1.904
Vista Alegre	392	25,70	1.053	69,05	80	5,25	1.525
Molins-Torner	250	25,80	612	63,16	107	11,04	969
Cirera	537	34,58	897	57,76	119	7,66	1.553
La Llàntia	234	30,51	450	58,67	83	10,82	767
Cerdanyola	1.311	23,70	3.099	56,02	1.122	20,28	5.532
Peramàs	339	26,93	812	64,50	108	8,58	1.259
Pla d'en Boet	193	20,51	489	51,97	259	27,52	941
Total	5.295	25,51	12.176	58,66	3.287	15,83	20.758

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Servei d'Estudis i Planificació.

El punt d'inflexió que suposa l'establiment de famílies immigrades pel que fa a les dimensions de les llars a la ciutat es fa pales a la taula 17.

TAULA 17. Població 0-17 per grandària de la llar i **lloc de naixement** de la persona principal.
Gener 2005

	Espanya	% /s. Origen	% /s. Dimensió	Estranger	% /s. Origen	% /s. Dimensió	Total
1-3 membres	4.827	28,83	92,31	402	10,20	7,69	5.229
4-5 membres	10.870	64,93	89,35	1.295	32,85	10,65	12.165
6 i més membres	1.044	6,24	31,74	2.245	56,95	68,26	3.289
Total	16.741	100	80,94	3.942	100	19,06	20.683

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Servei d'Estudis i Planificació.

Efectivament, si prenem la distribució interna per dimensió de la llar dels infants i adolescents que viuen en llars on la persona principal és nascuda a l'estranger, salta a la vista com les proporcions apareixen diametralment oposades en les categories més extremes: mentre només un 6,24% de la població 0-17 empadronada amb una persona principal nascuda a l'Estat Espanyol viu en llars de 6 i més membres, en el cas de la població 0-17 residint amb una persona principal nascuda a l'estranger la proporció ascendeix al 56,95%!

Per contra, els infants i adolescents en llars encapçalades per una persona nascuda a l'Estat es troben sobrerrepresentats a les llars de 4-5 membres i a les d'1-3 membres.

Creiem que aquesta polarització es deu a **dos factors**:

- En primer lloc, a què entre la població nascuda a l'estranger encara es dona una proporció de llars amb un nombre més gran de fills (com succeeix en el cas de les famílies d'origen marroquí i de l'Àfrica subsahariana). Tanmateix, probablement en aquestes llars hi ha altres persones, emparentades o no, que també hi conviuen.
- En segon lloc, i en contrast, els infants en llars encapçalades per població autòctona reflecteixen una estructura demogràfica que ha tendit cap a la reducció del nombre de fills per parella i cap a formes familiars més reduïdes i fluctuants (famílies nuclears, monoparentals, etc.).

En qualsevol cas, l'expectativa és que amb el temps les dimensions més grans de la població estrangera menor tendixin a reduir-se, acomodant-se a les dimensions més freqüents del conjunt de la població.

Malgrat tot, totes aquestes tendències ara mateix posen de relleu la diferència de models de llars familiars entre la població de la ciutat. Models de llars i realitats familiars que donen lloc a entorns enormement diferenciats, i per tant, a rols construïts sobre expectatives diverses en la institució -la família- que encara compleix el paper més important en el procés de desenvolupament i de socialització dels infants.

3. CANVIS EN LES ESTRUCTURES, CONDICIONS DE VIDA I RELACIONS FAMILIARS

L'increment de la diversitat familiar és un fet generalitzat a tot l'estat Espanyol i -pot ser en major grau- a tot Catalunya. L'increment de les famílies divorciades i reconstituïdes, les famílies monoparentals, les homoparentals, les adoptives, la disminució de la grandària de les llars i del nombre de fills, etc., és un fet que no té marxa enrere. Encara que estem lluny dels nivells assolits pels països europeus del nostre entorn, el fenomen és important per la indubtable tendència al increment i per la rapidesa en el temps amb que s'han produït els canvis. Aquesta rapidesa comporta que, encara que en general aquests canvis són ben acceptats per la societat catalana, moltes vegades no disposem de les polítiques i els serveis necessaris per assumir-los. Molts d'aquests canvis, recordem-ho, tenen el seu origen en la incorporació **de la dona al mercat laboral**, amb tres **conseqüències** que cal remarcar:

- a. L'endarreriment de la primera edat a **la maternitat** i del nombre de fills i, conseqüentment, de la grandària de les llars. Uns fets que com hem pogut veure també s'estan produint a Mataró
- b. L'aparició de famílies amb **dos sustentadors**, la qual cosa és bona perquè s'incrementa el poder adquisitiu familiar, però pot ser una font de problemes i pobresa quan la parella es trenca i queda una llar amb un sol sustentador (famílies monoparentals)
- c. La dificultat per **conciliar** la vida familiar i la professional, que té com a conseqüència la "manca de temps" per l'educació dels fills i una certa crisi en el model d'autoritat patriarcal de la família tradicional.

Si a més a més tenim en compte que el model de **la globalització** comporta altres canvis socials, com la major inseguretat i precarietat laboral i la presència de nous agents socialitzadors, com els mitjans de comunicació, Internet, el mercat i el consum, que competeixen amb les famílies i amb l'escola en l'educació dels infants, podem tenir una dibuix resumit i aproximat de les causes dels molts canvis socials que s'estan produint, que afecten i molt a la infància i l'adolescència i que es manifesten, en major o menor mesura, a les nostres ciutats i municipis. En una paraula, al territori on viuen les persones.

Com es manifesten aquests fenòmens a la ciutat de Mataró?

Ja hem vist, a través de l'anàlisi demogràfica, que a la ciutat de Mataró existeix també una creixent **diversitat familiar**, amb models diferents i una creixent reducció de les famílies extenses, més acusada en les famílies autòctones que en les immigrades. Aquest és un fet important perquè la disminució de **la grandària de les llars** està relacionat amb la disminució de les xarxes familiars, que moltes vegades substitueixen, a la nostra societat mediterrània, certes mancances de la nostra encara feble societat del benestar.

De les **entrevistes i grups de discussió** realitzats, que complementen l'anàlisi demogràfica ja explicada, podem a més a més ressaltar el següent:

- ✓ Seguint una tendència generalitzada, també a Mataró constatem l'existència d'una creixent inseguretat vinculada a l'experiència de la maternitat i la paternitat, sobretot quan es tracta dels primers fills. Pares i mares manifesten sovint, sobretot a les consultes pediàtriques, que tenen moltes dubtes i es senten insegurs en relació a les pautes de criança i als models educatius dels seus fills.
- ✓ Donat que existeix una gran diversitat de tipus de famílies en què els rols interns (mare, pare, fill, filla, oncle, ...) es construeixen de forma diferent i on la presència dels pares amb els fills en la vida quotidiana és molt variable en intensitat i formes relació, es fa de tot punt necessari incidir especialment en les relacions entre adults i infants i joves i donar elements a les famílies per conèixer les necessitats dels infants per a socialitzar-se en la societat en la que el futur dependrà d'ells: normes, límits, drets, deures, ...
- ✓ Les diferències en relació a la grandària i composició de les llars de la població autòctona i immigrada implica l'existència de models i realitats familiars diferents, rols intrafamiliars diversos i relacions de convivència diferenciades. Això requereix també articular estratègies d'atenció als infants diferenciades i que s'adeqüin a totes aquestes diferències i peculiaritats.
- ✓ En relació a les pautes de criança, les famílies immigrades realitzen una gran inversió parental fins els tres anys. Un cop l'infant comença a anar a l'escola, i sobretot a partir dels sis anys, per moltes famílies immigrades l'infant és una persona molt més autònoma del que es considera en general en la nostra societat, herència de les pautes d'origen (subsahariana, marroquina) on sovint l'educació no és només de la família sinó de la comunitat.
- ✓ En l'àmbit sanitari és necessari insistir amb les famílies immigrades en els beneficis que aporta el control prenatal des del començament de l'embaràs, no només per assegurar els aspectes de salut que se'n deriven en les que han de ser mares i els seus fills en general, sinó també i especialment en el cas de moltes noies marroquines que acudeixen al control de l'embaràs molt tard, a partir del setè mes.
- ✓ Les famílies, sobretot les que tenen fills entre 0 i 3 anys, també manifesten la seva angoixa davant les dificultats de compaginar la seva vida familiar i laboral. Això comporta moltes vegades l'emergència d'estratègies individuals i ús de serveis alternatius (ludoteques, cangurs, avis, altres familiars) per deixar als infants mentre els pares no es poden fer càrrec, que moltes vegades surten dels mecanismes de supervisió institucional i que caldria regular per garantir la qualitat.
- ✓ Els professionals senyalen la importància del funcionament de la xarxa familiar per resoldre aquests problemes. Però cal tenir em compte que aquestes xarxes cada vegada seran menors -recordem que les llars extenses cada vegada seran menys- i que podem no funcionar en el mateix sentit per la població immigrant. En aquests casos, es produeixen problemes sobretot amb les escoles (recollida dels nens, absentisme, etc.) que recomanen el reforçament d'aquests serveis i estratègies de conciliació.
- ✓ També les famílies immigrades pateixen cada vegada més aquest problemes de conciliació i probablement per aquesta raó en els darrers anys es constata un increment de la demanda de les famílies immigrades per les escoles bressol (i per tant un canvi en les seves necessitats, pautes i possibilitats d'agents socialitzadors dels seus infants), en els dos barris on són més presents: Rocafonda i Cerdanyola.

A **nivell comunitari**, es troben característiques diferenciadores pel que fa a les xarxes de relació segons els barris i segons l'origen de la població. En alguns territoris i col·lectius, la població immigrada no és qui protagonitza una xarxa d'ajut estreta, com sí succeeix a altres zones de Catalunya, tot i que les percepcions des de diferents sectors (educatiu, sanitari, serveis socials...) no acaben de coincidir. De fet, des d'alguns professionals de l'atenció social s'alerta que:

- ✓ En relació als col·lectius immigrants, cal tenir en compte que moltes vegades en alguns col·lectius la xarxa familiar inclou un vessant d'explotació que se solapa al d'ajut.
- ✓ D'altra banda, la població d'origen xinès comença a visibilitzar-se i comença a crear família aquí, un fenomen ara emergent i que es preveu que creixerà.
- ✓ Simultàniament, i seguint una tendència constatada a les grans ciutats catalanes, es detecta un **increment de la pobresa** entre alguns sectors de la població: gent gran, famílies monoparentals, famílies immigrades en les que només treballa un membre (famílies marroquines, per exemple). De fet, la pobresa infantil, que esta creixent a Catalunya i que abans es concentrava en les famílies nombroses, ara creix en les famílies monoparentals o famílies amb un sol sustentador. L'increment de la monoparentalitat femenina jove i autòctona (fins a 40 anys, amb relacions conflictives...) és un fet que s'incrementarà en el futur amb l'aplicació de la nova llei del divorci.
- ✓ L'increment del preu de l'**habitatge**, juntament amb la precarietat o inestabilitat i mobilitat laboral, són fenòmens que estan afectant a les parelles joves i a les parelles joves amb fills. De fet, s'està detectant per part dels professionals un increment de l'estratègia de compartir habitatge entre diferents unitats familiars, tant entre població autòctona amb pocs recursos com entre població immigrada de països pobres. Aquestes situacions domèstiques afecten òbviament les relacions intrafamiliars i poden tenir repercussions molt negatives en l'educació dels infants que viuen en aquestes llars.
- ✓ Com a tot Catalunya, s'observa una progressiva reducció del poder adquisitiu de la població i un increment de famílies en situació de fragilitat i/o precarietat econòmica que poden aparèixer sobtadament (per exemple, que un membre de la família perdi la feina), produint-se situacions de crisis familiars importants.
- ✓ Els **infants** pateixen directament els efectes d'aquesta precarietat socioeconòmica perquè, més enllà del que implica aquesta situació en el sí de la família, els progenitors compten amb menys recursos per a l'atenció i cura dels seus infants, sobretot si tenen entre 0-3 anys. L'elevat cost dels recursos educatius i de conciliació i de beques en aquesta etapa educativa, dificulten l'accés d'aquestes famílies als recursos.
- ✓ Mataró està vivint una transformació urbanística important que afecta el funcionament i la percepció dels habitants dels barris. Barris que estaven més aïllats i tenien un funcionament propi van quedant més ben comunicats amb la ciutat arrel de l'expansió constructiva i demogràfica.
- ✓ Aquesta millora urbanística no ens ha de fer perdre de vista que existeixen a la ciutat desigualtats socioeconòmiques, que s'estan estratificant segons paràmetres ètnico-socials, és a dir per estrat i origen, i que són fàcilment detectables als barris, amb el risc que es consolidi una certa fragmentació socio-geogràfica .

- ✓ No es tracta només que, en general, la població **immigrada** té més problemes laborals, sinó que, a més, les seves llars estan composades per un major nombre de membres dependents menors d'edat, fet que constitueix un agreujant en la distribució de la renda econòmica (els membres dependents majors sempre poden realitzar alguna petita aportació econòmica, sigui per pensions, etc.). I aquest fenomen està distribuït en forma de concentracions per barris que suposa els inicis d'una fragmentació social clara per estrat social i origen.

La crisi de **la institució familiar** (inseguretat en relació a les pautes educatives dels fills, manca de temps, situacions temporals o prolongades de precarietat o inestabilitat laboral, creixent diversitat familiar, etc.) associada a altres canvis socials, està provocant un increment de les consultes en els serveis d'atenció social primària, per raons d'alcoholisme, drogoaddicció, inestabilitat emocional i malalties mentals, etc. Una característica d'aquestes consultes és que, a diferència del que succeïa fa uns anys, no afecten només a famílies amb pocs recursos econòmics i s'estan generalitzant a altres sectors de població.

- ✓ En l'increment constant dels casos de negligència i deixadesa hi té un pes important la inexistència d'uns criteris de prioritització sobre el benestar dels infants, la manca de valoració de la inversió en el futur dels infants i l'absència de capacitats parentals. Més enllà dels recursos econòmics, és el capital social de la família el que determina la situació de negligència. Encara que òbviament aquestes problemàtiques es visibilitzen més sovint en famílies d'escassos mitjans perquè són les que arriben de forma prioritària als serveis socials. I també val la pena dir que encara que la situació econòmica no és determinant, sí està relacionada amb els recursos als que poden tenir accés. Sovint els casos detectats estan relacionats amb situacions de fragilitat emocional que conflueixen amb l'existència de precarietat econòmica, comportant grans dificultats per a gestionar les necessitats del dia a dia (pis i feina, habilitats socials).
- ✓ Els infants que viuen en situacions de negligència parental ho manifesten amb conductes conflictives o bé amb tancament i inhibició. La negligència comporta un malestar general al nen ja que està relacionada amb la desorganització familiar. D'aquí la necessitat d'acurar la diagnosi i el tractament a progenitors que poden tenir problemes conductuals i de salut mental no diagnosticats que afecten, sobretot, el desenvolupament emocional dels infants.

4. CANVIS I RISCOS A LA INSTITUCIO ESCOLAR

La crisi en els models d'autoritat tradicional, que com hem vist afecta a la família i esta provocant problemes en redefinició de les relacions entre pares i fills, també es manifesta amb força en la **institució escolar**. En les entrevistes realitzades apareixen les següents preocupacions:

- ✓ Es durant l'etapa d'Educació Secundària, i per tant a l'**adolescència**, quan s'incrementen les situacions conflictives a les escoles, moment en que també s'incrementen les situacions de fragmentació de les relacions entre fills i les famílies.
- ✓ Com a tot Catalunya, també existeix a Mataró un debat obert i certa indefinició entorn la relació que s'ha d'establir entre el model educatiu familiar i escolar, així com els rols que cadascun d'ells han d'exercir en el procés de desenvolupament dels infants.
- ✓ Segons la percepció d'algunes persones entrevistades de l'àmbit educatiu, des de diferents institucions (escola, sanitat, família, lleure, ...) es generen **discursos diferents**, i de vegades divergents (vinculats a tradicions acadèmiques variades), que provoquen inseguretats en les determinacions que han de prendre els progenitors en relació a l'atenció i educació dels seus infants.
- ✓ Generalment això es tradueix en la impossibilitat de posar límits i actuar segons pautes educatives coherents i consistents dins les famílies, o en coherència amb els valors i normes de les institucions educatives.
- ✓ Quan s'adonen que no poden controlar la situació o ja han apreciat **conductes de risc** com consum de drogues o algun acte delictiu, pares i mares de tota condició social acudeixen a serveis socials per a demanar ajut per a controlar i reconduir les seves relacions amb els joves-adolescents.
- ✓ En relació als infants immigrants, les dificultats tenen a veure moltes vegades amb les manifestacions de rebuig en el grup d'iguals, situació que s'accentua també a l'adolescència.
- ✓ En el cas de **famílies novingudes**, s'assenyalen les dificultats d'adaptació perquè els membres de la família no s'han acabat de situar encara en la societat de destí i s'assenyala la necessitat d'incrementar els recursos per optimitzar l'acollida escolar.
- ✓ Les i els professionals de la **salut** i educació posen de relleu que més enllà de la mediació que s'utilitza amb alguna població immigrada en situacions puntuals com ara entrevistes, reunions, etc., existeix el problema de la comprensió de les pautes educatives de la nostra societat i de certs mecanismes que hi estan associats (protocol infant sa, reunions escola, etc.) que, en algunes ocasions, entren en contradicció amb les seves, fet que costa més de fer entendre i cal considerar-lo un treball a llarg termini.
- ✓ Les famílies de la població autòctona i immigrada tenen estratègies diferenciades en relació a l'elecció dels centres escolars. La població immigrada prefereix, prioritàriament, l'escola que té més propera al barri seguint un criteri de proximitat, mentre que la població autòctona selecciona el centre escolar pel perfil de població que hi acudeix. Aquest fet, d'altra banda generalitzat a tot Catalunya i molt especialment a les ciutats grans, pot generar un problema greu de polarització social dels centres educatius, que cal corregir.

- ✓ Es constata també, un increment de **l'absentisme**. Sobretot es tracta d'infants de secundària, a partir del segon curs d'ESO. L'absentisme no està directament relacionat amb el nivell econòmic i de fet a l'escola concertada també es detecta. Existeixen famílies que disposen de recursos però que, en canvi, permeten que els seus fills no assisteixin a l'escola. Sovint aquestes negligències estan relacionades amb els ja esmentats casos de manca d'autoritat parental i inexistència d'estratègies educatives apropiades pels seus fills/es
- ✓ A l'escola primària l'absentisme es concentra en les famílies d'ètnia gitana (per motius de prometatge i casaments molt precoços en les noies), tot i que s'ha reduït de forma important en els darrers anys.
- ✓ Els i les professionals coincideixen en què el **fracàs escolar** es troba íntimament relacionat amb la desmotivació, la qual pot respondre a situacions molt diferenciades i complexes. En qualsevol cas, el capital social de la família, el temps que dedica als fills, la preocupació o no per la seva educació, el seguiment de la seva vida escolar, etc., són factors essencials i determinants, raó per la qual és important reforçar les relacions família - escola.
- ✓ S'han començat a detectar casos puntuals de problemes de **convivència** entre infants i joves en algun centre escolar. Seria necessari, doncs, un protocol consensuat sobre la convivència als centres per actuar coordinadament entre els diferents professionals.
- ✓ La creixent complexitat de les realitats familiars i dels processos de socialització requereixen millorar la coordinació i **el treball en xarxa** entre els professionals de diferents sectors per optimitzar la prevenció i alhora intercanviar informació en casos d'infants que poden estar en risc, així com a l'hora d'establir i prioritzar les actuacions de cadascun d'ells.

5. CANVIS EN ELS ESTILS DE VIDA I LA IDENTITAT DELS INFANTS I ADOLESCENTS

La família i l'escola no són ja, ni molt menys, els únics **agents socialitzadors** dels infants. Les noves tecnologies, Internet, els mitjans de comunicació, el mercat i el consum, les conductes vinculades al "risc", el grup d'iguals, etc., tenen una influència creixent en la configuració de noves identitats i **estils de vida** dels adolescents i joves. A partir de les entrevistes realitzades, es detecten els següents àmbits de preocupació:

1. En relació a la salut, i de forma molt similar al que succeeix en general a Catalunya, es constata:

- ✓ La pràctica de **sexe** de risc entre els adolescents, que inclou l'excés de l'ús de la pastilla abortiva, la no utilització del preservatiu i conductes de risc que també poden incidir en altres aspectes de la salut personal i col·lectiva.
- ✓ Un lleuger increment dels **embarassos** adolescents i dels IVES (interrupcions voluntàries de l'embaràs), tenint en compte que cal no obviar la incidència que té en les xifres la major eficiència en l'enregistrament en els darrers anys.
- ✓ Un increment de problemàtiques alimentàries, sobretot les vinculades a l'obesitat infantil i els hàbits **alimentaris** inadequats. S'està produint un constant increment de l'índex de massa corporal entre infants cada vegada més petits, així com una tendència creixent a l'excés de pes.
- ✓ Un increment del consum de substàncies **addictives** i el més preocupant, a edats més joves. Sobretot s'incrementa i avança el consum de marihuana.
- ✓ Un increment dels **accidents** de tràfic, vinculats al consum intensiu d'alcohol sobretot durant els caps de setmana.
- ✓ Un increment de les malalties **mentals**, trastorns conductuals i depressions. En resum, el que es denomina un increment del "patiment social".

2. En relació al lleure i la participació social:

- ✓ Un sedentarisme en ascens dels infants i adolescents pel que fa al tipus d'activitats d'oci, relacionat en part amb l'auge de les noves tecnologies en el lleure.
- ✓ Una baixa **participació** social dels joves, que els propis joves, a través dels grups de discussió realitzats, atribueixen a:
  - a) el desconeixement de canals de participació autònoms i actius, més enllà de les ofertes i programacions d'institucions clàssiques elaborades per adults sense comptar amb l'opinió i la participació dels joves.
  - b) el desconeixement dels interessos, les cultures i estils de vida juvenils per part dels adults.

- ✓ Una manca de participació creixent en les activitats de **lleure** en els preadolescents i adolescents. Activitats com els esports de lleure voluntaris estan desapareixent i en canvi no sembla que s'estiguin substituint per altres alternatives. Els joves argumenten la deficiència d'instal·lacions, espais, i projectes destinats al seu desenvolupament en el lleure, així com la proximitat i accessibilitat. Però també sembla haver-se produït una crisi en el model d'esplai tradicional (“no fan res”, “són per nens petits”, etc.) coincidint amb la diversificació i sofisticació de l'oci de pagament (les activitats del cap de setmana es constitueixen al voltant dels complexos comercials, sense comptar amb la sobreestimulació que ofereixen els parcs temàtics, etc.) així com de l'auge de les noves tecnologies, de forma que ha deixat d'atraure els adolescents.
- ✓ Es constata la necessitat d'introduir en l'**esport** diferents eixos relacionats amb els valors socials, el civisme, el gènere i la diversitat cultural.
- ✓ Un increment de les diferències i la segregació per **gènere** a l'hora de realitzar diferents activitats des d'edats primerenques. Per exemple, es constata que a determinats esports només hi van nois.
- ✓ Una creixent presència dels joves al carrer, especialment a la nit, fet que inquieta els veïns d'alguns barris. S'hauria de treballar en un sentit doble: informació més àmplia de les ofertes alternatives (d'oci) i propostes d'aquests adolescents, i compromís d'un respecte mutu en el marc dels drets i deures de ciutadania.

3. En relació a la percepció global de la ciutat

- ✓ En els grups de discussió amb **infants** de la darrera etapa de Primària existeix la percepció d'una certa concentració de recursos i propostes de lleure en els adolescents (“tot ho fan pels grans, per nosaltres no hi ha res”), palesant la seva voluntat de diferenciar-se en les seves pràctiques d'oci tant dels infants més petits (“en els parcs els gronxadors semblen per a bebès”) com dels nois i noies de secundària.
- ✓ Els **joves** que han participat en els grups de discussió reflecteixen una percepció de la ciutat amb deficiències pel que fa a les seves necessitats. Fan referència a les dificultats dels espais destinats als joves, la seva accessibilitat, la possibilitat de moure's en bicicleta per la ciutat (carril bici, més aparcaments adequats), espais a l'aire lliure que contemplin diferents possibilitats, etc.
- ✓ A través dels grups de discussió amb adolescents també es detecten alguns **prejudicis** racistes basats en tòpics i estereotips negatius. Caldria començar a treballar des d'una perspectiva més inclusiva que permeti el coneixement real de les desigualtats socioeconòmiques i la diversitat cultural per part de tots els sectors socials, especialment els de posició acomodada.
- ✓ Un aspecte preocupant, que s'està generalitzant en molts municipis que han tingut un fort i ràpid creixement i que també apareix a Mataró és la baixa identificació i sentit de **pertinença** amb la ciutat, imaginant-se el seu futur fora del municipi.

6. LA INFANCIA EN SITUACIO DE RISC

En el moment de fer un diagnòstic que ha de permetre una millor planificació integral de les polítiques d'infància i les seves famílies, cal abordar l'anàlisi de la infància, des d'un punt de vista global, és a dir, la totalitat de la infància, i integral, o sigui, en tots els seus contextos de desenvolupament. Però en aquesta anàlisi **cal no oblidar la infància en situació de major vulnerabilitat o risc social**, que es troben en alguna situació greus de:

- negligència
- abandonament
- maltractament físic
- abús sexual
- maltractament psíquic
- maltractament prenatal
- conductes de risc d'adolescents

En relació a aquest tema, de les entrevistes realitzades es desprenen les següents constatacions:

- ✓ L'any 2004 s'obriren 25 casos nous a l'EAIA de Mataró, que se sumaren als que ja estaven oberts i en procés de seguiment. Com a la resta de la comarca, les situacions de risc dels infants detectades són les següents, per ordre d'incidència: en primer lloc, negligència, seguida per abandonament, maltractament psíquic, maltractament prenatal/abús sexual/maltractament físic, i, en darrer lloc, conductes de risc dels adolescents.
- ✓ Els casos que tracta l'EAIA no evidencien una sobrerrepresentació de la població immigrada. Els arriba algun cas de famílies immigrades però generalment es tracta de casos de maltractament físic als infants per qüestions de pautes culturals entorn el càstig.
- ✓ Els professionals posen de manifest la dificultat per a la detecció i diagnosi precoç de malalties o retards en infants entre 0 i 3 anys. Una dificultat relacionada amb la manca de serveis escolars o d'atenció a la petita infància, que és on més es detecten aquests fets.
- ✓ S'incrementa el nombre d'avis (o famílies extenses) que tenen néts en acolliment, degut a que els seus fills estan passant per una situació conflictiva (drogoaddiccions, violència, delinqüència). Molts viuen en situació de forta precarietat de recursos econòmics. Encara que moltes vegades la situació d'acolliment és positiva, de vegades s'inicia un procés de deteriorament i fragilitat familiar que porta a una reproducció social de la situació de risc. En qualsevol cas, en termes de socialització, cal tenir en compte que els avis encara tenen una distància generacional més elevada amb els néts que els propis pares, i les estratègies socialitzadores sovint estan més allunyades dels mecanismes educatius als que els joves estan acostumats en les institucions escolars.
- ✓ Per últim, en relació a la infància sota tutela que arriba als 18 anys, la percepció dels professionals és que avui dia la majoria d'aquests **joves amb problemes socials** no estan preparats per inserir-se a la societat com a element actiu, amb l'agreujant que als 18 anys també es deixa de percebre l'ajut econòmic familiar pels infants (Prestació per fills a càrrec, de l'INSS), tot i que els ex-tutelats poden rebre una ajuda puntual. Aquests infants a partir de l'ESO acostumen a tenir una trajectòria de fracàs continuat i abandonen prematurament els estudis. En molts casos necessitarien un suport educatiu específic a l'aula ordinària.
- ✓ Un altre aspecte a tenir en compte és la necessitat d'incrementar els circuits de coordinació i els protocols comuns per a la detecció precoç dels casos de maltractament.

7. PUNTS FORTS i PUNTS FEBLES

Mataró és una ciutat en continu creixement i dinamisme i, per tant, amb una important diversificació i canvi de les realitats socials. Aquest fet fa necessari, en el cas de la infància, un procés de revisió i replantejament dels recursos i serveis existents per tal de maximitzar el seu ús, adaptar-los a les noves realitats o crear-ne de nous.

De la **diagnosi** realitzada, es desprenen alguns **punts forts**, fruit de la feina realitzada durant anys a favor de la infància i també alguns **punts febles**, fruit en general de l'aparició de noves realitats socials, que caldrà reforçar en el futur.

PUNTS FORTS

Mataró està vivint una transformació urbanística que ha millorat el funcionament i la percepció dels habitants dels barris. **Barris** que estaven més aïllats i tenien un funcionament propi van quedant més ben comunicats amb la ciutat arrel de l'expansió constructiva i demogràfica.

De l'anàlisi de programes i serveis adreçats a la infància i les seves famílies existents es desprèn que la ciutat compta amb una bona **xarxa de recursos**, molt consolidada en general, suficients i adients per atendre les problemàtiques de la població infantil i de les seves famílies, sobretot d'aquelles més necessitades i amb menys recursos.

En els darrers anys hi ha hagut un procés de transformació i reconversió de recursos adreçats a solucionar problemàtiques puntuals en serveis i recursos amb perspectives integrals i inclusives a mitjà-llarg termini.

També de les entrevistes realitzades es desprèn que aquesta realitat és una percepció compartida per la majoria dels professionals, malgrat que lògicament no deixin de senyalar les possibles carències.

Es constata que hi ha una bona **difusió** i canalització de la informació referida als serveis destinats a la infància i les famílies i la població immigrada n'està assabentada i els utilitza.

En general existeix un bon treball de coordinació, que es considera consolidat, tant entre diferents programes i serveis, com a nivell intern entre diferents departaments municipals, encara que caldria millorar els circuits i canals de comunicació estables. En aquest sentit es considera prioritari avançar cap el desenvolupament d'un bon **treball en xarxa** entre les diferents àrees municipals, sobretot Sanitat, Benestar Social, IME, IMPEM, Habitatge, Cultura i Joventut

1. En relació al suport a les famílies es valora positivament :

Malgrat existeix un seriós problema de conciliació entre vida laboral i familiar, a la ciutat existeixen **xarxes familiars** tant entre la població autòctona com d'origen immigrant, que funcionen i que són imprescindibles per reforçar i fer front a les noves situacions socials, encara que caldria conèixer millor el seu funcionament i establir nivells de col·laboració.

L'ampliació del nombre de places d'escola bressol i l'adaptació dels horaris a les necessitats de les famílies.

La progressiva presa de consciència de la necessitat de generar programes de suport i de formació per les famílies per ajudar-les en els problemes de criança i educació dels seus fills.

Les actuacions que es comencen a endegar per detectar els problemes de salut mental i inestabilitat dels pares i mares i que poden repercutir en els seus fills.

2. En relació a l'atenció social, es valora positivament:

L'organització i coordinació interna en la rebuda i derivació de casos, que té un bon funcionament amb serveis d'**atenció personalitzada**, familiar i grupal.

L'atenció als grups de mares amb nadons per a facilitar la seva incorporació al món laboral.

L'actualització que els diferents equips professionals fan dels **protocols** d'actuació d'acord amb les noves realitats que sorgeixen.

El treball realitzat en la detecció de casos per que:

- des dels serveis s'està més alerta en relació a la situació dels infants
- els professionals estan més ben preparats
- hi ha més conscienciació a nivell de professionals

3. En relació a la salut es valora positivament:

L'existència d'un extens i ampli programa de sanitat i salut per a la infància, adaptat a les edats i noves realitats emergents, en col·laboració amb els centres escolars a nivell de:

- Control sanitari
- Prevenció
- Educació per a la salut
- Creació de recursos didàctics

La capacitat d'adaptació dels programes i serveis de salut per adaptar-se a noves realitats i necessitats, tant de la població autòctona com de la nouvinguda, inserint si cal programes puntuals.

L'efectivitat dels dispositius de seguiment de malalties mentals en menors o membres de les seves famílies, encara que cal continuar reforçant aquest aspecte que constitueix una problemàtica emergent.

4. En relació a l'àmbit escolar es valora positivament

La inversió en l'ampliació del nombre d'escoles bressol. També han ampliat la seva flexibilitat horària per ajustar-se a la situació de les famílies.

El treball per **comissions** en aquells temes que presenten especial dificultat (escolarització, absentisme).

L'aposta pels instituts com a espai per a realitzar un treball de dinamització constant i continu (dins i fora del Pla Educatiu d'Entorn).

El treball que es realitza en invertir tendències, en potenciar els acompanyaments en les transicions dels infants i joves (per exemple al món laboral) i intentar que alguns serveis que es donaven a determinats sectors de la societat puguin ser més generals.

La tasca preventiva pel que fa a les situacions de conflicte entre infants i per evitar prejudicis i estereotips.

5. En relació al lleure es valora positivament

L'oferta lúdica pública per a infants que és àmplia i s'ha implementat en tots els barris de la ciutat, tot i que es detecta i es veu amb preocupació una crisi en la qüestió del lleure en els preadolescents i adolescents que es manifesta en un descens d'esplais.

El treball de sensibilització que s'ha realitzat en referència als joves per part dels serveis i en col·laboració amb diferents entitats (associacions de veïns, AMPAs, o a nivell de ciutat).

6. En relació al treball en xarxa, es valora positivament:

La realització a la ciutat de **Plans Integrals** Territorials als tres barris amb major proporció d'infants de família estrangera: Rocafonda-Palau, Cerdanyola, i Centre-Eixample-Havana (entre Rocafonda, Palau-Escorxador i Cerdanyola apleguen el 70,2 % de població amb nacionalitat estrangera). El seu objectiu és dur a terme projectes per reforçar la **cohesió social** amb la participació de la comunitat. Inclouen accions específiques que pretenen donar respostes a les necessitats socioeducatives dels adolescents i joves, realitzant una tasca de prevenció social i tractament reeducatiu, per tal de cobrir carències i reconduir conductes amb l'objectiu d'aconseguir la promoció personal i la participació dels adolescents i joves.

El fet que Mataró sigui un dels 25 municipis que esta realitzant un Pla Educatiu d'Entorn. El Pla compta amb la consolidació d'una estructura organitzada formada per tots els agents implicats que treballen el context escolar, familiar i d'entorn social de l'alumne. La coordinació es concreta en la Comissió Local del **Pla Educatiu d'Entorn** i diferents grups de treball: activitats extraescolars i esports; reforç escolar; formació de les famílies; joves; i ensenyament del català. En la seva primera fase d'implementació, el Pla s'ha instaurat a la zona nord-est de Mataró (Rocafonda, El Palau-Escorxador, Cirera-Molins i Vista Alegre), encara que hi ha algun centre d'altres zones on també ja s'estan realitzant algunes activitats. El curs vinent s'anirà estenent progressivament a la resta de la ciutat. Els centres implicats fins ara en el projecte són: CEIP Cirera, CEIP Àngela Bransuela, CEIP Germanes Bertomeu, CEIP Rocafonda, CEIP Menéndez y Pelayo, CEIP Vista Alegre, IES Alexandre Satorras, IES Thos i Codina, GEM i Freta.

L'existència d'un **Pla Jove** per Mataró, que permet treballar a quatre anys vista, apostant pel manteniment i millora dels serveis i programes existents per infants i joves .

PUNTS FEBLES

- ✓ Cal reforçar els serveis i programes de **suport a les famílies**, tant autòctones com novingudes, prioritzant els següents aspectes:
- ✓ Cal impulsar serveis i programes per recolzar a les famílies en la seva tasca de criança i educació, sobretot quan els fills són petits i /o adolescents
- ✓ Cal ajudar a les famílies perquè puguin conciliar la seva vida personal i laboral, reforçant i creant recursos diversificats d'atenció a la infància 0-3 amb una àmplia flexibilitat per a situacions puntuals de necessitat.
- ✓ Cal aconseguir una major conscienciació dels pares i mares en el fet que el benestar dels infants i la cura per a la seva educació és una responsabilitat ineludible, per tal de lluitar contra l'increment constant de casos de negligència.
- ✓ Cal garantir l'accés a l'escolaritat i a una **educació** de qualitat de tota la població entre 3 i 16 anys.
- ✓ Cal impulsar mesures de control que garanteixin l'equitat en el moment de l'elecció de centre i aminorin l'efecte de polarització social de les escoles.
- ✓ Cal continuar aplicant mesures contra el fracàs escolar, reforçant propostes i programes que treballin des de dintre i des de fora de l'escola i incrementant el capital social de les famílies, com ara els Plans d'Entorn
- ✓ Cal reforçar en els centres escolars la detecció de problemes de convivència, impulsant recursos de mediació.
- ✓ Cal facilitar l'accés de tots els infants a les activitats extraescolars i de **lleure** educatiu.
- ✓ Cal revisar el concepte de "lleure", adequant l'oferta a les veritables necessitats i interessos dels infants i adolescents i comptant amb la seva participació en el moment del disseny de les activitats.
- ✓ Cal crear mecanismes de **participació** dels infants i adolescents i reforçar una major implicació en la ciutat i en les seves institucions.

Seria positiu trobar alternatives a les noves tecnologies, donat que es constata un increment del sedentarisme.

Des d'àmbits com l'esport i el lleure cal impulsar el treball en **valors** com:

- El civisme com un dels principis que afavoreixen la convivència i que està per sobre de particularismes.
- La diversitat cultural a través de la població immigrada, per intentar aconseguir la normalització dels col·lectius i la inclusivitat des d'activitats que permeten una relació fluida.
- Les relacions de gènere i la participació social segons el gènere, sobretot en la línia d'incloure les nenes.

- ✓ Cal continuar treballant en la **prevenció** de les conductes de risc en els adolescents, vinculades sobretot al consum de substàncies psicoactives, l'alcoholisme, la malnutrició, la salut mental i la depressió, l'accidentalitat viària i les pràctiques sexuals de risc. També cal estar amatents amb l'aparició de fenòmens de violència juvenil tant a l'àmbit escolar i domèstic, com al carrer .
- ✓ Cal impulsar i reforçar programes d'inclusió i cohesió social que pugin prevenir la fractura i l'exclusió social vinculada a:
  - La creixent presència de població immigrant i el risc d'estratificació ètnica i social dels barris
  - La creixent polarització social, amb l'increment de la pobresa i les dificultats econòmiques de moltes famílies
- ✓ Cal reforçar **el treball en xarxa**, sobretot per abordar temes com:
  - La detecció dels menors en situació de risc, sobretot en casos de maltractament
  - La prevenció de l'absentisme escolar
  - La prevenció de qualsevol tipus de situació de vulnerabilitat social.

7. EIXOS I LÍNIES ESTRATÈGIQUES

A continuació es descriuen els 6 eixos d'actuació del Pla d'Infància i Família amb els àmbits d'actuació següents:

EIX	LINIES ESTRATÈGIQUES	OBJECTIUS	ACCIONS
1. Família	1, 2 i 3	6	12
2. Escola	4	5	9
3. Lleure	5	3	4
4. Protecció	6, 7 i 8	4	14
5. Xarxa	9	2	2
6. Participació	10	1	1

EIX 1. - LA FAMÍLIA

Fomentar mesures que afavoreixen el recolzament a les famílies per portar la seva tasca de criança i educació

LINIA ESTRATÈGICA 1	
Optimitzar, millorar i incrementar l'activitat de la xarxa de serveis i equipaments adreçats a la infància i família	
OBJECTIUS	ACCIONS
Proporcionar a les famílies informació, orientació i suport personalitzat dels recursos socials, educatius, del lleure...	- Creació del servei d'atenció a la Infància i Família oferint informació, orientació i suport personalitzada a través de l'atenció que els diferents serveis ofereixen. - Disseny d'un web i una guia de recursos dirigides a la infància, joves i família que posi a l'abast de tothom aquella informació que en un moment o altre poden necessitar per satisfer la demanda.
Potenciar habilitats i capacitats dels infants i el rol d'educadors dels pares i mares, assessorar a les famílies en el desenvolupament de l'Infant i proporcionar espais de trobada i ambients adequats a la primera infància.	- Ampliació del servei d'Espais Familiars d'infants de 0-3 anys i a les seves famílies. - Creació d'un espai educatiu amb propostes de jocs i activitats variades per contribuir a la socialització dels infants.
Prevenir la conflictivitat que apareix en el compliment de regim de visites establert en els casos de separació, divorci o pels supòsits d'exercici de la tutela per part de l'Administració Pública.	- Creació del servei de punt de trobada per a infants amb professionals qualificats amb la finalitat d'assegurar la protecció del menor.
Facilitar a les famílies i als infants tractament terapèutic per a situacions de crisi familiar i altres temes relacionades amb les famílies.	- Garantir l'accés als serveis de tractament terapèutic familiar i individual.

LINIA ESTRATÈGICA 2

Promoure mesures de suport a les famílies treballadores amb infants al seu càrrec.

OBJECTIUS	ACCIONS
Diversificar el tipus de servei per a 0-12 anys d'acord amb les necessitats de les famílies.	- Augment del nombre d'escoles bressol a la ciutat i distribuir-les equitativament als barris . - Creació de serveis complementaris a l'escolarització. - Intervenció dintre se les competències municipals en la regulació de la qualitat de l'oferta privada dels serveis per a la infància.

LINIA ESTRATÈGICA 3

Fomentar eines per incrementar les competències i les accions educatives de les famílies..

OBJECTIUS	ACCIONS
Facilitar espais de formació per tal d'aportar elements als pares i mares per millorar la seva tasca educativa, tenint especial consideració la relació amb adolescents.	- Impulsar un catàleg d'oferta formativa per a pares fet per l'IME i en col·laboració amb Benestar Social - Disseny de tallers de sensibilització per prevenir i ampliar fórmules educatives alternatives al càstig. - Programació de tallers adreçades a les famílies perquè els pares i les mares aprenguin eines per transmetre als seus fills valors de convivència multicultural i relacions igualitàries de gènere. - Disseny d'activitats formatives adreçades a les famílies i relacionades amb els processos de formació i maduració de l'Infant.

EIX 2. - L'EDUCACIÓ

Fomentar mesures que afavoreixin l'escolarització obligatòria i post-obligatòria de qualitat i promoure accions per a l'ús educatiu del temps de lleure i dels espais i equipaments i entitats que ofereix la ciutat per fer de Mataró una ciutat educadora.

LINIA ESTRATÈGICA 4	
Afavorir la integració dels Infants als centres educatius i a totes les activitats que es deriven de l'escolarització, així com l'accés als recursos materials complementaris no gratuïts	
OBJECTIUS	ACCIONS
Garantir l'accés i la integració en un centre escolar a tota la població de 3 a 16 anys	- Planificació d'una oferta suficient de places escolars - Pla d'orientació a les famílies i d'acompanyament a l'alumnat de nou ingrés a un centre escolar.
Posar a l'abast dels centres escolars l'ús de recursos, serveis i equipaments ciutadans per a la seva activitat educativa	- Elaboració i manteniment de la guia de recursos i serveis per als centres escolars - Creació de la Comissió Pedagògica de Ciutat per garantir la qualitat de les ofertes d'activitats als centres escolars - Difusió dels projectes didàctics d'aprenentatge-servei - Programació de l'obertura dels equipaments escolars fora de l'horari i del calendari escolar per a ús educatiu de la comunitat de l'entorn
Donar suport als projectes de l'AMPA que permetin a les famílies l'accés als llibres de text i a la resta del material escolar.	- Suport als plans escolars de socialització de llibres i material escolar
Facilitar l'accés de tots infants a les activitats com colònies i sortides i activitats extraescolars	- Destinació i augment progressiu de partides pressupostàries destinades a programar activitats en temps de lleure
Suport a la formació de les famílies per incrementar les seves competències en l'educació dels fills i filles.	- Coordinació dels diferents plans i activitats formatives adreçades a les famílies tant des dels diferents serveis municipals com cívics o d'altres administracions.

EIX 3. - EL LLEURE

Impulsar accions encaminades a la promoció del lleure actiu i educatiu

LINIA ESTRATÈGICA 5	
Establir una oferta de lleure conjuntament amb les entitats i associacions destinades als infants, que contempli les seves necessitats de desenvolupament educatives i de convivència.	
OBJECTIUS	ACCIONS
Identificar necessitats i interessos de les famílies i dels infants per al temps del lleure.	- Creació de la Comissió local d'entitats i serveis del Lleure
Elaborar un programa integrat de l'oferta d'activitats educatives durant l'any	- Coordinació de l'oferta existent i creació de noves activitats en les zones o per a les edats amb menys ofertes
Afavorir la participació dels infants i joves en els diferents espais de lleure	- Difusió de les ofertes de les diferents administracions i entitats de lleure

EIX 4. - PROTECCIÓ

Prevenir, detectar i atendre situacions de famílies amb elevada vulnerabilitat: infants en risc social.

LINIA ESTRATÈGICA 6	
Impulsar accions dirigides a col·lectius específics d'infants i adolescents, especialment quan es troben en situació de risc social.	
OBJECTIUS	ACCIONS
Revisar el disseny dels processos d'intervenció individual adreçats als infants en risc i a les seves famílies.	- Revisió l'actual model del pla de millora per optimitzar la nostra intervenció amb els infants que presenten situació de risc. - Augment dels professionals del servei d'atenció a domicili per treballar d'una manera preventiva. - Augment de la partida pressupostària destinada a afavorir el pla de millora individual/familiar.

LINIA ESTRATÈGICA 7	
Millorar i consensuar criteris tècnics d'intervenció grupal per aconseguir resultats en la disminució de les situacions de vulnerabilitat social.	
OBJECTIUS	ACCIONS
Crear projectes grupals de prevenció i educatius en els que participen les famílies, i els infants.	- Projectes d'atenció grupal amb adolescents. - Ampliació de l'espai grupal materno-infantil (espais familiars) . - Ampliar el nombre de centres oberts d'acord a la futura llei de Serveis Socials.
Elaborar propostes adreçades a població escolar com a mesura preventiva del fracàs escolar i per assentar perspectives positives de futur.	- Tallers d'autoestima i habilitats socials. - Activitats destinades als infants per a facilitar la comprensió de situacions de desigualtat social i per a prevenir la difusió de prejudicis i estereotips. - Coordinació dels equips d'infància amb els professionals que intervenen en els plans de promoció escolar.

LINIA ESTRATÈGICA 8

Impulsar accions encaminades a realitzar un treball social en xarxa entre els diferents professionals de la comunitat que intervenen en l'àmbit dels infants que pateixen maltractaments i /o situacions de vulnerabilitat social.

OBJECTIUS	ACCIONS
Aconseguir la coordinació i complementació de les intervencions dels diferents professionals, equips, i/o serveis d'acord a uns mateixos objectius i estratègies d'actuació.	- Elaboració d'un protocol d'intervenció amb els serveis implicats (sanitari, escolar, policia, EAIA, jutjats...) per a la detecció i atenció de menors que presenten indicadors de risc, especialment maltractaments. - Promoció de campanyes de sensibilització i de prevenció envers els maltractaments infantils. - Formulació de les noves comissions socials escolars dins el marc dels plans d'entorn. - Anàlisi i proposta de la comissió d'absentisme escolar per millorar l'eficàcia i l'eficiència. - Creació d'un grup de treball multidisciplinari per tractar les dificultats del col·lectiu de joves infractors - Programes d'accions formatives adreçades als joves entre 16 i 21 any amb mesures judicials.

EIX 5. - XARXA

Millorar l'eficàcia i l'eficiència de la xarxa comunitària dedicada a l'atenció a la infància en general.

LINIA ESTRATÈGICA 9	
Activar el treball en xarxa amb els diferents professionals que es dediquen a l'atenció d'infància i família per elaborar diferents escenaris de futur, estratègies d'actuació i processos de col·laboració i de participació.	
OBJECTIUS	ACCIONS
Promoure la participació dels diferents professionals i entitats que treballen a l'àmbit de la infància i les seves famílies.	- Creació de la taula de serveis per a la infància
Recollir els canvis més importants que es donin a nivell de població infantil per preveure amb antelació les noves necessitats que es generin socialment.	- Aglutinar informació procedent dels diferents Observatoris sociològics i del Padró Municipal.

EIX 6. - PARTICIPACIÓ

Promoure la participació activa d'infants i adolescents en el municipi

LINIA ESTRATÈGICA 10	
Impulsar la participació dels infants en l'àmbit municipal	
OBJECTIUS	ACCIONS
Articular canals efectius per tal que infants i adolescents participin en les instàncies municipals en que es prenen decisions que els afectin	- Creació d'un consell d'infants que participin sobre temes com a urbanisme, cultura i lleure, salut, festes populars, educació. - Organitzar activitats de suport formatiu i assessors als delegats d'alumnes i als representants en els consells escolars dels centres.

8. APROXIMACIÓ INICIAL DELS RECURSOS ECONÒMICS NECESSARIS

El Pla d'Infància tindrà un període de vigència de 4 anys (2007-2010)

Durant el primer trimestre es treballarà amb la taula d'infància les accions concretes que s'han derivat dels eixos i línies estratègiques descrites al capítol anterior. Aquesta prioritització representarà establir un calendari anual de execució i la concreció dels recursos econòmics necessaris pel seu desenvolupament.

Actualment el pressupost inicial del 2007 per la secció d'infància i família és de 113.992,89 euros. Dels quals 79.358,46 euros són capítol II i 34.634,43 euros són capítol IV.

Per tal de dur a terme les actuacions del pla seria necessari incrementar els recursos econòmics assignats al capítol IV en un 57,75% (20.000 euros) i un 49,18% (39.025 euros) el capítol II per l'exercici 2008 i consolidar pels exercicis posteriors aquestes assignacions.

Aquest increments anirien destinats especialment a la consecució dels objectius orientats a la creació de serveis adreçats a la família i als infants i a la infància en risc.

Hem de tenir present però que estem abordant un pla transversal en el que altres serveis posen a l'abast els seus propis recursos i per tant amb el conjunt de tots els serveis aconseguim una optimització dels mateixos. Considerem la transversalitat com a concepte d'estalvi.

Redacció del Pla integral per a la infància i la família

Ajuntament de Mataró

Professionals de Serveis Personals

Equip d'Infància i Família - Benestar Social -

CIIMU (Institut d'Infància i Món Urbà)

Sra. Bea Ballestín

Dra. Carme Gómez-Granell (Direcció)

Sra. Marta Bertran